

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 02 listopada 2021 r.

BZK.II.431.7.2021. BZ

**Pan
Roland Fabianek
Starosta Oleski
Szef Obrony Cywilnej Powiatu**

WYSTĄPIENIA POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

1. **Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:** Starostwo Powiatowe w Oleśnie, ul. Pieloka 2, 46 – 300 Olesno.
2. **Podstawa prawna podjęcia kontroli:** § 4 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz.U.nr 96, poz. 850) w związku z art. 17 ust.6 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U z 2021 r. poz. 372).
3. Zakres kontroli:
 - a) **Przedmiot kontroli:** Realizacja zadań obrony cywilnej na obszarze powiatu,
Zagadnienia podlegające kontroli:
 - opracowanie, uzgadnianie i aktualizacja „Powiatowego planu obrony cywilnej”, „Powiatowego planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowej”;
 - ustalanie zadań, kontrolowanie ich realizacji oraz koordynowanie działalności w zakresie przygotowań i realizacji zadań OC na obszarze działania Szefa OC Powiatu;
 - organizowanie i koordynowanie szkoleń oraz ćwiczeń obrony cywilnej;
 - tworzenie i przygotowanie do działania powiatowych jednostek organizacyjnych obrony cywilnej.

W związku z sytuacją epidemiczną w kraju czynności kontrolne prowadzono zdalnie w siedzibie Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu w oparciu o art.21 ust.1 ustawy z dnia 15 lipca 2011r.o kontroli w administracji rządowej (Dz. U z 2020r. poz.224). Podczas prowadzenia czynności kontrolnych przebadano dokumenty z reprezentatywnej próby zbioru dokumentów źródłowych Starostwa Powiatowego w Oleśnie będących w zakresie tematycznym przeprowadzanej kontroli. Badania przeprowadzono przy zastosowaniu kryteriów kontroli: legalności, rzetelności.

b) **Okres objęty kontrolą:** od 01 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

4. **Rodzaj kontroli:** problemowa.

5. **Tryb kontroli:** zwykły.

6. **Termin kontroli:** Czynności kontrolne prowadzone były w okresie od 28 września do 20 października 2021 r.

7. **Skład zespołu kontrolnego:**

- Piotr Jadczyk - kierownik Oddziału Ochrony Ludności i Logistyki w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu - kierownik zespołu kontrolnego¹;
- Barbara Zając - zastępca kierownika Oddziału Ochrony Ludności i Logistyki w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu - członek zespołu kontrolnego²;
- Lesław Kolisz - inspektor wojewódzki w Oddziale Ochrony Ludności i Logistyki w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu - członek zespołu kontrolnego³.

8. **Kierownik jednostki kontrolowanej:** Pan Roland Fabianek - Starosta Powiatu Oleskiego, funkcję tę pełni od 08 grudnia 2018 r.

9. **Kierownik kontrolowanej komórki organizacyjnej:**

Pan Janusz Cecota - Naczelnik Wydziału Zarządzania Kryzysowego, Ratownictwa i Zdrowia (KRZ)⁴, funkcję tę pełni od 16 września 2008r. Bezpośredni nadzór nad działalnością Wydziału, sprawuje Starosta.

¹ Upoważnienie Wojewody Opolskiego nr BZK.II.057.17.2021.BZ z 15 września 2021r.

² Upoważnienie Wojewody Opolskiego nr BZK.II.057.18.2021.BZ z 15 września 2021r.

³ Upoważnienie Wojewody Opolskiego nr BZK.II.057.19.2021.BZ z 15 września 2021r.

⁴ W rozdziale 10 Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Oleśnie, uchwalonego uchwałą Nr 48/146/16 Zarządu Powiatu w Oleśnie z dnia 23.05.2016r.r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Oleśnie ze zm, oraz w zakresach czynności pracowników Wydziału Zarządzania Kryzysowego,Ratownictwa i Zdrowia zidentyfikowano obszary działania Szefa OC Powiatu określone, w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin. Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD, Dowód nr 1 - plik: Zakresy czynności pracowników, realizujących kontrolowane sprawy.pdf

10. Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej, pod poz. nr 3/2021.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Działania Starosty - Szefa OC Powiatu w zakresie objętym kontrolą oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**. Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli⁵ i wynikające z nich oceny cząstkowe:

1. Opracowanie, uzgadnianie oraz aktualizacja „Powiatowego planu obrony cywilnej”, „Powiatowego planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowej”

Zgodnie z § 3 pkt 2 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin* Szef Obrony Cywilnej Powiatu Oleskiego posiada opracowany i uzgodniony „**Plan Obrony Cywilnej Powiatu Oleskiego**”. Struktura Planu oraz sposób opracowania procedur postępowania oraz załączników funkcjonalnych są zbieżne z wymogami ustalonymi w wytycznych stanowiących załącznik do *Zarządzenia nr 103/12 Wojewody Opolskiego - Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie zasad opracowania planu obrony cywilnej województwa, powiatów i gmin*.

Przedmiotowy dokument został uzgodniony z powiatowymi jednostkami administracji zespolonej, służbami, strażami, inspekcjami i innymi kluczowymi dla ochrony ludności podmiotami.⁶ Plan zaopiniował działający z upoważnienia Wojewody Opolskiego Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego OUW.⁷

Plan nie został wprowadzony do stosowania zarządzeniem Szefa Obrony Cywilnej Powiatu. Starosta Oleski wydał jedynie *Zarządzenie Nr 10/ 12 z dnia 18 września 2012 r. w sprawie opracowania planu obrony cywilnej powiatu i gmin*,⁸ następnie zatwierdził opracowany w 2013 roku Plan Obrony Cywilnej Powiatu Oleskiego.⁹ Stanowi to uchybienie, gdyż zarządzenie określa zasady opracowania planów obrony cywilnej na terenie powiatu. Po opracowaniu, uzgodnieniu i zatwierdzeniu planu powinno być wydane

⁵ Ustalenia kontroli oparte zostały na podstawie analizy przedłożonych do kontroli dokumentów w Starostwie Powiatowym, materiałów własnych Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego, a także uzyskanych informacji od pracownika KRZ.

⁶ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 3 - Plan OC - arkusz uzgodnień

⁷ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 2 - Plan OC - uzgodnienie z Szefem OC Województwa

⁸ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 4 - Plan OC - Zarządzenie nr 10/2012 SzOCP z 18.09.2012r.

⁹ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 5 - Plan OC - strona tytułowa

zarządzenie Szefa Obrony Cywilnej Powiatu w sprawie wprowadzenia Planu do stosowania.

W części głównej Planu koncepcja działania powiatu w okresie zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz wojny została ujęta właściwie, a ponadto w formie tabelarycznej zamieszczono zestawienie zadań OC realizowanych przez jednostki organizacyjne na szczeblu powiatowym. Procedury postępowania dotyczące podnoszenia gotowości obronnej na szczeblu powiatu w czasie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny w sposób ogólny przedstawiają przedmiotową problematykę i są skorelowane z Powiatowym Planem Zarządzania Kryzysowego. Dobrze zostały opracowane wnioski z oceny zagrożenia czasu pokoju oraz charakterystyka zagrożeń na wypadek zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

Z przesłanych dokumentów wynika, że w kontrolowanym okresie Plan był aktualizowany tylko w 2020 r.¹⁰ Brakuje natomiast zapisów potwierdzających wcześniejsze aktualizacje Planu.

Integralną częścią Planu są załączone do niego **Karty Realizacji Zadań OC (KRZOC)** opracowane przez jednostki organizacyjne przewidziane do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej.¹¹

Opracowane Karty pod względem opisu procedur działania ujętych podmiotów współdziałających oraz dokumentacji bazowej nie budzą zastrzeżeń. Sposób opracowania kart jest zgodny z wytycznymi, według których szefowie obrony cywilnej określają zadania obrony cywilnej realizowane przez instytucje państwowe, przedsiębiorstwa i inne jednostki organizacyjne oraz społeczne organizacje ratownicze przewidziane do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej, a następnie przekazują im do opracowania wzór karty realizacji zadania obrony cywilnej. Karty zostały zatwierdzone przez kierowników tych jednostek, jednakże nie uzgodniono ich zgodnie z wytycznymi z właściwym organem obrony cywilnej tj. z Szefem Obrony Cywilnej Powiatu, tylko z podmiotami współdziałającym, co stanowi uchybienie.

„Plan ewakuacji ludności III stopnia Powiatu Oleskiego na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny” został opracowany w 2010

¹⁰ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 6 - Plan OC - Rejestr zmian

¹¹ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 7 - KRZOC

roku i uzgodniony z Wojewodą Opolskim oraz z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Oleśnie.¹²

Sposób opracowania Planu pozwala właściwie zaplanować ewakuację ludności na terenie powiatu, a przedstawione w nim zagadnienia zostały ujęte w sposób zwięzły. Dokument spełnia wymagania ujęte w dokumentach normatywno-metodycznych z tego obszaru¹³. Z zapisów zamieszczonych w arkuszu aktualizacji wynika, że w okresie objętym kontrolą Plan jest na bieżąco aktualizowany.¹⁴ Brakuje natomiast zapisów potwierdzających aktualizację Planu przed 2019 rokiem.

Zgodnie z § 3 pkt 11 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin Szef Obrony Cywilnej Powiatu „planuje i zapewnia ochronę oraz ewakuację dóbr kultury i innego mienia na wypadek zagrożenia zniszczeniem”*. W związku z powyższym poddano ocenie „**Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla Powiatu Oleskiego**”. Przedmiotowy plan został opracowany w 2005 roku i uzgodniony z Wojewodą Opolskim oraz z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.¹⁵ Plan został poddany aktualizacji w 2021 roku,¹⁶ natomiast w latach 2019 – 2020 nie dokonano zapisów dotyczących aktualizacji planu, co stanowi uchybienie. Tłumaczono to tym, że zmian w planie nie odnotowano.¹⁷ Konieczność corocznej aktualizacji wynika z § 5 ww. rozporządzenia.¹⁸

Mając powyższe na uwadze, działalność Szefa Obrony Cywilnej Powiatu Oleskiego w powyższym obszarze oceniono **pozytywnie z uchybieniami** w zakresie wprowadzenia do stosowania „Powiatowego Planu Obrony Cywilnej”, sposobu uzgodnienia Kart realizacji zadań obrony cywilnej oraz aktualizacji „*Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla Powiatu Oleskiego.*”

¹² Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 8 - Plan ewakuacji - arkusz uzgodnień

¹³ zgodnie z Zarządzeniem nr 4/09 Wojewody Opolskiego – Szefa Obrony Cywilnej z dnia 8 stycznia 2009 r. w sprawie opracowania planów ewakuacji III stopnia na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny oraz „Instrukcją w sprawie zasad ewakuacji ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia” wprowadzoną do użytku przez SOCK w 2008 r.

¹⁴ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 9 - Plan ewakuacji – arkusz aktualizacji

¹⁵ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 10 - Plan ochrony zabytków – strona tytułowa

¹⁶ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 11 - Plan ochrony zabytków - aktualizacje

¹⁷ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 12 - Plan ochrony zabytków – wyjaśnienia dotyczące aktualizacji

¹⁸ § 5 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz.U. Nr 212, poz. 2153) „1. *Plany ochrony zabytków są integralną częścią planów obrony cywilnej i podlegają corocznej aktualizacji w terminie do dnia 31 marca każdego roku, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.*”

2. Ustalanie zadań, kontrolowanie ich realizacji oraz koordynowanie działalności w zakresie przygotowań i realizacji zadań OC na obszarze działania szefa OC powiatu.

Szef Obrony Cywilnej Powiatu, wydawał rokrocznie zarządzenie w sprawie realizacji zadań obrony cywilnej na dany rok kalendarzowy. Zarządzeniem wprowadzono do stosowania wytyczne do działalności w dziedzinie OC i roczne plany działania w zakresie obrony cywilnej na lata 2019, 2020 i 2021. Dokumenty przekazywano do realizacji szefom OC gmin. W 2019 roku sporządzono „Wieloletni planu działania w zakresie przygotowań i realizacji zadań obrony cywilnej na obszarze powiatu oleskiego na lata 2019 - 2023”. Opracowane na szczeblu powiatu i gmin wieloletnie i roczne plany działania w zakresie obrony cywilnej zostały uzgodnione z właściwymi dla swojego terenu działania organami obrony cywilnej¹⁹.

Na wniosek Szefa OC Województwa, Szef OC Powiatu sporządza informację o realizacji zadań obrony cywilnej ujętych w rocznym planie działania na dany rok kalendarzowym.²⁰ Podobne sprawozdania na wniosek Szefa OC Powiatu wykonują szefowie OC gmin²¹.

Zgodnie z § 4 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. Szef Obrony Cywilnej Powiatu jest uprawniony do kontrolowania szefów obrony cywilnej gmin w zakresie przygotowań i realizacji przedsięwzięć OC. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą przeprowadzono kontrolę z zakresu obrony cywilnej w UG w Radłowie²². Dokumentacja z przeprowadzonej kontroli problemowej zawierała m.in. zawiadomienie o kontroli, program kontroli problemowej, upoważnienie do kontroli, protokół z kontroli.

W 2020 r. kontroli nie prowadzono ze względu na obostrzenia sanitarne związane z epidemią COVID -19. Zaplanowane na 2020 r. kontrole w UG w Rudnikach i UG w Zębolicach zostały przeniesione decyzją Starosty Oleskiego - Szefa OC Powiatu na 2021r. Na IV kwartał 2021r. zaplanowano kontrole w wyżej wymienionych jednostkach oraz w UM w Dobrodzieniu i UM w Gorzowie Śląskim.

¹⁹ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 13 -plik Przekazanie i uzgadnianie tooc dokumentacji rocznego planu działania OC na 2020.pdf; Dowód nr 14 -plik Przekazanie i uzgadnianie tooc wieloletniego planu (...).pdf.; Dowód nr 15 - Tabela 1.Zestawienie terminów uzgadniania rocznych planów działania OC w latach 2019 – 2021.pdf.;

²⁰ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Informacja SzOCP o sposobie realizacji wytycznych Szefa OC województwa za rok 2019 i 2020 r. znajdują się w systemie EZD, akta sprawy BZK.II.644.31.2019.BZ i BZK.II.644.9.2020.BZ.

²¹ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 16 -plik: Informacje roczne wybranych tooc z realizacji zadań OC w 2019r. pdf.; Dowód nr 17 - plik: Informacje roczne wybranych tooc nt. realizacji zadań OC w 2020 r.pdf.;

²² Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 18 -plik: Dokumentacja z przeprowadzonej w 2019r kontroli w UG Radłów.pdf;

Szefowie obrony cywilnej gmin powiatu oleskiego nie kontrolują²³ jednostek organizacyjnych działających na obszarze gminy w zakresie przygotowań i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej. Zaniechanie prowadzenia kontroli realizacji zadań jest niedopełnieniem obowiązku wynikającego z § 4 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U nr 96, poz. 850).

W wyjaśnieniu²⁴ przedłożonym w dniu 19.10.2021r. Naczelnik Wydziału Zarządzania Kryzysowego, Ratownictwa i Zdrowia poinformował, iż ustalanie zadań dla szefów OC gmin, sporządzanie przez szefów OC gmin pisemnym sprawozdań z realizacji nałożonych zadań, sporządzanie kart realizacji zadań OC przez jednostkę na którą Szef OC gminy nałożył zadanie i jej zatwierdzenie przez właściwy organ oraz prowadzenie przez Szefa OC Powiatu kontroli jest wypełnieniem obowiązku wynikającego z § 4 pkt 4. rozporządzenia. Ww. stanowiska nie podziela Zespół kontrolny. Analiza przedłożonych do kontroli dokumentów²⁵ wykazała, że szefowie OC gmin nie ustalają zadań dla podmiotów zewnętrznych i nie prowadzą kontroli. Wobec powyższego Szef OC Powiatu Oleskiego winien przeprowadzać kontrole w tym obszarze, stwierdzając nieprawidłowości i formułując zalecenia w odniesieniu do obowiązku wynikającego z § 4 pkt 4 wspomnianego wyżej rozporządzenia.

Mając powyższe na uwadze, w ramach koordynowania i kierowania działalnością w zakresie przygotowania i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej na terenie powiatu konieczne jest wzmocnienia nadzoru nad realizacją zadań przez szefów OC gmin w tym obszarze.

Szef Obrony Cywilnej Powiatu przedkładał Szefowi OC Województwa oceny stanu przygotowań obrony cywilnej powiatu²⁶. Przekazane oceny za lata 2019 i 2020 opracowano w oparciu o dane szefów obrony cywilnej gmin, według ustalonego wzoru i zakresu tematycznego²⁷. Wg. informacji uzyskanych od pracownika, realizującego kontrolowane sprawy, przesłane dokumenty z gmin podlegały analizie merytorycznej i weryfikacji, w przypadku stwierdzenia

²³ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Sprawozdanie tooc nt. prowadzonej działalności kontrolnej nt. realizacji zadań OC na obszarze gminy, powiatu w latach 2016-2020 znajduje się w systemie EZD, akta sprawy BZK.II.644.12.2021.BZ.

²⁴ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD; Dowód nr 19- plik Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Zarządzania Kryzysowego, Ratownictwa i Zdrowia działającego z upoważnienia Starosty

²⁵ Analizie poddano dokumentację z przeprowadzonej kontroli problemowej w UG Radiów, sprawozdania roczne sporządzone przez szefów OC gmin za 2019 i 2020r., sprawozdania z prowadzonej przez terenowe organy obrony cywilnej działalności kontrolnej w latach 2016 – 2020

²⁶ o których mowa w § 3 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. i wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 30 sierpnia 2016r. w sprawie opracowywania oceny stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej w województwach. Dowody potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się w systemie EZD: Dowód pliki: Ocena powiatu oleskiego wg. stanu na dzień 31.12.2019 r. i wg. stanu na dzień 31.12.2020r- akta sprawy odpowiednio BZK.II.644.1.2020.BZ.i BZK.II.644.12.2021.BZ.

²⁷ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 20 - plik: Tabela 2. Zestawienie terminów przekazania przez tooc oceny pdf.

nieprawidłowości są dokonywane stosowne korekty przez gminy. Zaleca się dokumentowanie, w aktach sprawy, informacji potwierdzających dokonanie weryfikacji danych przekazywanych przez szefów OC gmin.

W toku kontroli ustalono, że Wydział w imieniu Szefa OC Powiatu, koordynuje działalność 7. jednostek samorządowych w zakresie przygotowań i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej (UM w Dobrodzieniu, UM w Gorzowie Śląskim, UM w Oleśnie, UM w Praszce, UG w Radłowie, UG w Rudnikach i UG w Zębowicach). Zadanie to realizowane jest m.in. poprzez organizację spotkań z udziałem pracowników, zajmujących się problematyką obrony cywilnej w urzędach gmin. W kontrolowanym okresie narady szkoleniowo- instruktażowe przeprowadzono 31.01.2020r. i 19.03.2021r.²⁸. W 2019 r. narady nie organizowano.

Jednostki samorządu terytorialnego powiatu, za wyjątkiem Gmin Dobrodzień, Radłów i Praszka, w okresie objętym kontrolą, nie organizowały narad nt. realizacji zadań OC²⁹.

Działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **pozytywnie z uchybieniami** w obszarze sprawowania nadzoru nad realizacją zadań przez szefów OC gmin w zakresie wynikającym z § 4 pkt 4 rozporządzenia RM z 25 czerwca 2002 r. oraz dokumentowania, w aktach sprawy informacji potwierdzających dokonanie weryfikację danych przekazywanych przez szefów OC gmin do sporządzania zbiorczej oceny za powiat.

3. Organizowanie oraz koordynowanie szkoleń i ćwiczeń obrony cywilnej

Realizacja szkoleń z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności w powiecie oleskim odbywała się w latach 2019 – 2021 zgodnie z zatwierdzanym przez Starostę kalendarzowym planem działania w zakresie planowania, organizacji i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej. Przedsięwzięcia szkoleniowe w ww. zakresie nie ujmowano w innej dokumentacji planistycznej. Celem uszczegółowienia informacji zawartych w kalendarzowym planie działania sugeruje się sporządzanie rocznych planów przedsięwzięć szkoleniowych z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności zawierających zagadnienia tematyczne wraz z terminem ich realizacji. Plany

²⁸ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD Dowód nr 21 – plik: Tabela 3 Zestawienia narad organizowanych przez SP nt. OC w latach 2019-2021.pdf; Dowód nr 22- Dokumentacja z przeprowadzonych narad.pdf.

²⁹ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD Dowód nr 23 – plik: Tabela 3a. Zestawienie spotkań organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego powiatu oleskiego (...) pdf.

przedsięwzięć szkoleniowych dają dodatkowo możliwość umiejscowienia w nich nie tylko zagadnień obrony cywilnej ale również elementów ochrony ludności realizowanych podczas szkoleń i ćwiczeń z zakresu zarządzania kryzysowego i spraw obronnych.

W okresie objętym kontrolą nie organizowano szkoleń podstawowych i doskonalących w zakresie obrony cywilnej. Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju z 11 stycznia 2016 roku w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu obrony cywilnej zobowiązują Szefa OC powiatu do organizacji szkoleń dla określonych grup szkoleniowych, tj. kierowników powiatowych jednostek organizacyjnych, nauczycieli przedmiotu edukacji dla bezpieczeństwa, członków formacji obrony cywilnej szczebla powiatowego i komendantów gminnych formacji obrony cywilnej. Szkolenia podstawowe winny odbywać się na podstawie programów szkoleń. Programy szkoleń podstawowych³⁰ na szczeblu powiatu zostały opracowane zgodnie z założeniami określonymi w załączniku nr 1 do wyżej wymienionych wytycznych i zatwierdzone przez Starostę Oleskiego.

Starostwo Powiatowe w Oleśnie współpracuje z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w obszarze przeszkolenia szefów obrony cywilnej miast/gmin i powiatu oraz pracowników realizujących zadania OC w urzędach szczebla powiatowego i gminnego. W 2019 r. w zakresie podstawowym przeszkolono trzech wójtów lub ich zastępców (1 wójt i 2 zastępców wójtów) oraz w zakresie specjalistycznym trzech komendantów gminnych formacji obrony cywilnej (RDA) z powiatu oleskiego.

W ramach przedsięwzięć doskonalących z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności w latach 2020-2021 organizowano również narady szkoleniowe dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego dotyczące bieżącej realizacji zadań.

Ponadto zagadnienia obrony cywilnej i ochrony ludności były prezentowane na szkoleniach obronnych. Przykładem włączenia tematyki obrony cywilnej i ochrony ludności do szkolenia obronnego jest przedsięwzięcie z dnia 22 listopada 2019 r.³¹ na którym omawiano m.in, rolę terenowych organów OC w systemie obronnym państwa i zasady wykorzystywania podmiotów leczniczych na potrzeby ochrony ludności. W toku kontroli

³⁰ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 24 plik: Programy szkolenia podstawowego.

³¹ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 25 plik: Plan szkolenia obronnego w dniu 22.11.2019 r.

przedłożono również projekt planu szkolenia obronnego³², które odbędzie się w listopadzie br., na którym zostaną przedstawione zadania obrony cywilnej w czasie wojny i klęsk żywiołowych oraz organizacja i funkcjonowanie SWO i SWA.

Tematyka obrony cywilnej i ochrony ludności była realizowana również podczas wojewódzkich treningów systemu wykrywania i alarmowania oraz przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego, takich jak np. *Sudety – 2019*³³ w dniu 25 kwietnia 2019 r., czy *SWA - 20*³⁴ w dniu 22 października 2020 r. Należy w ramach przygotowań do ww. treningów organizować i dokumentować instruktaże dla gminnych uczestników treningu, celem możliwości zaliczenia treningów jako przedsięwzięcia powiatowego.

Ponadto problematyka ochrony ludności była przedmiotem epizodu powiatowego w ramach ćwiczenia obronnego³⁵ pk. „Piast-19” w dniu 10 września 2019 r., w czasie którego sprawdzono przygotowanie podmiotu leczniczego oraz służb powiatowych do ewakuacji i ochrony pacjentów podczas ewakuacji szpitala w Oleśnie.

Szkolenie w zakresie powszechnej samoobrony ludności realizowane jest poprzez rozpowszechnianie treści edukacyjnych przy pomocy własnej strony internetowej *fanpage* na portalu społecznościowym *Facebook*, na której zamieszczane są wszelkie informacje na temat występujących zagrożeń na terenie powiatu i sposobów postępowania na wypadek ich wystąpienia.

W okresie podlegającym kontroli nie inicjowano innych form propagowania wiedzy, takich jak: olimpiady tematyczne, zawody, dotyczących ochrony ludności. Mimo szerokiego dostępu społeczeństwa do internetowych treści w obszarze ochrony ludności należy podejmować działania zapewniające bezpośredni przekaz wiedzy dla mieszkańców powiatu przy współpracy służb, inspekcji i straży powiatowych.

Mając powyższe na uwadze, działalność szkoleniową Szefa Obrony Cywilnej Powiatu Oleskiego oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami** ze względu na nieorganizowanie szkoleń podstawowych i doskonalących zgodnie z Wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z 11 stycznia 2016 roku w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu obrony cywilnej.

³² Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 26 plik: Projekt planu szkolenia obronnego w listopadzie 20021 r. r.

³³ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 27 plik: Dokumentacja treningu pk. Sudety -19 w dniu 25.04.2019 r.

³⁴ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 28 plik: Dokumentacja epizodu powiatowego w ramach ćwiczenia obronnego pk. „Piast-19” w dniu 10.09. 2019 r.

³⁵ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 29 plik: Regulamin fanpage na portalu społecznościowym Facebook

4. Tworzenie i przygotowanie do działania powiatowych jednostek organizacyjnych obrony cywilnej

Na podstawie Zestawienia formacji obrony cywilnej na terenie powiatu oleskiego wg stanu na dzień 17.09.2021r. wynika, że na terenie powiatu oleskiego funkcjonuje 9 formacji obrony cywilnej. Zgodnie z *Zarządzeniem nr 30/15 Szefa Obrony Cywilnej Województwa Opolskiego - Wojewody Opolskiego z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania wojewódzkiego systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach oraz wojewódzkiego systemu wykrywania i alarmowania na terenie województwa* w Starostwie Powiatowym w Oleśnie utworzono Drużynę Wykrywania i Alarmowania (DWA) natomiast we wszystkich gminach powiatu utworzono Radiofoniczne Drużyny Alarmowania (RDA). Ponadto w 2019 roku w gminie Dobrodzień utworzono Drużynę Sanitarną. Z przedstawionego zestawienia wynika, że nie we wszystkich formacjach nadano członkom przydziały organizacyjno-mobilizacyjne. Nie nadano przydziałów w RDA w Gminie Olesno natomiast formacja DWA z Powiatu Oleskiego jest nieobsadzona ze względu na „poważne problemy z naborem osób do formacji”³⁶, co stanowi uchybienie.

Wydane w dniu 22 września 2021 r. *Zarządzenie nr 132/2021 Wojewody Opolskiego – Szefa Obrony Cywilnej Województwa w sprawie przygotowania i przeprowadzenia treningów decyzyjnych wybranych elementów wojewódzkiego systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach (SWO) i wojewódzkiego systemu wykrywania i alarmowania (SWA)* wprowadza z dniem 31 grudnia 2021r. obowiązek utworzenia na szczeblu powiatowym w ramach SWA formacji Powiatowy Ośrodek Analizy Danych i Alarmowania w miejsce Drużyny Wykrywania i Alarmowania. Formacje RDA szczebla gminnego pozostają bez zmian.

Mając powyższe na uwadze, działalność Szefa Obrony Cywilnej Powiatu Oleskiego w powyższym zakresie oceniono pozytywnie z uchybieniami ze względu na nieobsadzenie DWA.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości:

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia :

- 1) nie organizowano szkoleń podstawowych i doskonalących zgodnie z Wytocznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z 11 stycznia 2016 roku;

³⁶ Dowody zgromadzone w toku kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się jako skany w systemie EZD: Dowód nr 30 plik: Formacje OC na terenie powiatu.pdf

- 2) nie wprowadzono do stosowania „Powiatowego Planu Obrony Cywilnej” zarządzeniem Starosty Oleskiego – Szefa Obrony Cywilnej Powiatu;
- 3) nie uzgodniono Kart Realizacji Zadań Obrony Cywilnej z Szefem Obrony Cywilnej Powiatu;
- 4) nie odnotowywano corocznej aktualizacji „*Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla Powiatu Oleskiego*”;
- 5) podjęto niewystarczające działania inicjujące potrzebę ustalania zadań i prowadzenia kontroli w jednostkach organizacyjnych działających na obszarze gminy, o których mowa w § 4 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r., w ramach koordynowania i kierowania działalnością w zakresie przygotowania i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej na obszarze powiatu;
- 6) nie dokumentowano w aktach sprawy faktu dokonywania weryfikacji pozyskanych informacji z jednostek samorządu terytorialnego do sporządzania zbiorczej oceny za powiat;
- 7) nie obsadzono powiatowej formacji obrony cywilnej - Drużyny Wykrywania i Alarmowania.

Przyczyną ujawnionych nieprawidłowości/uchybień było błędne wypełnianie obowiązków przez pracowników wykonujących kontrolowane zagadnienia i niewystarczający nadzór nad realizacją zadań z zakresu obrony cywilnej.

IV. Informacje o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń

Kierownik jednostki kontrolowanej - stosownie do treści art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U z 2020 r. poz. 224) - w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania (do 29.10.2021 r.), projektu wystąpienia pokontrolnego nie zgłosił zastrzeżeń do jego treści.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W związku z ustaleniami kontroli zalecam:

1. Organizować szkolenia podstawowe i doskonalące zgodnie z Wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z 11 stycznia 2016 roku

w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu obrony cywilnej.

2. Uzgodnić Karty Realizacji Zadań Obrony Cywilnej z Szefem Obrony Cywilnej Powiatu.
 3. Systematycznie dokonywać adnotacji dotyczących aktualizacji „Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla powiatu oleskiego” zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowej.
 4. W ramach kierowania i koordynowania działalnością szefów OC gmin w zakresie przygotowań i realizacji zadań OC na obszarze powiatu zwiększyć efektywność działań nadzorczych podejmowanych przez Szefa OC Powiatu na rzecz ustalania zadań i kontrolowania ich realizacji w jednostkach organizacyjnych działających na obszarze gminy, o których mowa w § 4 ust.4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U nr 96, poz.850).
 5. Analizować i sprawdzać pozyskane informacje z jednostek samorządu terytorialnego w celu posiadania przez Szefa OC Powiatu wiarygodnych danych na temat przygotowań i realizacji zadań obrony cywilnej na obszarze powiatu. Fakt dokonanej weryfikacji danych dokumentować w aktach sprawy.
 6. Podejmować działania w kierunku obsadzania powoływanych przez Szefa Obrony Cywilnej Powiatu powiatowych formacji OC.
- VI.** Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.
- VII.** Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**Z up. Wojewody Opolskiego
Szefa Obrony Cywilnej Województwa**

Kamila Wojnarowska
Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa
i Zarządzania Kryzysowego